

Moje vzpomínky a zážitky ze zájezdu na Volyň, konaném 9. - 15. července 2018

Když nám Mirek Nerad poslal nabídku a informace k zájezdu na Volyň, přál jsem si se tohoto zájezdu zúčastnit. Někteří mí přátelé se udiveně ptali: „Na Volyň? Na Ukrajinu? Co tam chceš dělat? Vždyť jsi tam byl už vloni a byl jsi zklamán z toho, cos tam viděl.“ Přesto mě to tam táhlo a navíc mně telefonovala moje příbuzná Olena Bubela, že má v Lucku dvě tety, které jsou s námi příbuzné. Když jsme vloni odjeli a Olena jim řekla, že tu byli Loukotovi, ptaly se, proč nás za nimi nepřivedla. To byl také jeden z důvodů, proč jsem se na Volyň těšil, že se s nimi setkám. Jak se blížil termín zájezdu, začali jsme si s mým bratrance Josefem Loukotou, se kterým jsme na loňském zájezdu na Volyň byli nerozlučná dvojice, telefonicky upřesňovat naše představy. Josef mně sdělil, že letos s ním pojedou jeho bratranec Standa a také jeho velký kamarád Milda. Stál jsem před rozhodnutím, zda mám jet sám a nebo si sehnat parťáka. Tuto možnost jsem navrhl mému vnukovi Filipovi, který mou nabídku přijal. Nezbyvalo už nic, než jen se těšit na den odjezdu 9. červencem.

Konečně jsme se dočkali. Ráno 9. července vyjel autobus ze Žatce přes Prahu, Hradec Králové, Olomouc po dálnici směr Polsko. Já s Filipem jsme nasedli u sjezdu z dálnice č. 321 u obce Mankovice ve 13:30 hod. V autobuse jsme byli přivítáni, především některými spolucestovateli z loňského zájezdu, v čele s vedoucím Mirkem Neradem. Cesta po dálnici, hlavně na polském území, byla příjemná. Nastala také příležitost navázat přátelství s novými spolucestovateli. Já s Filipem jsme se seznámili s našimi sousedy v autobuse, s panem ing. Václavem Vohralíkem a jeho rodinou. Byla s ním legrace, hlavně při domlouvání s Ukrajinci. Jeho rodina o něm později prohlásila, že objevil nový druh řeči, ukrajinské esperanto. Při společném seznamování cesta rychle utíkala. Kolem 19:00 hod. jsme přijeli na polsko-ukrajinskou hranici, hraniční přechod Medyka. Odbavení proběhlo celkem hladce. Po vjezdu na ukrajinské území, jsme po 21:00 hod. zastavili ve městě Sudová Višňa, kde byl v místním hotelu Miráž náš první nocleh.

Druhý den, ráno po snídani, následoval odjezd směr Dubno, kam jsme dorazili odpoledne. Až do večerních 18:00 hod. byl volný program na prohlídku města, výměnu peněz, případně vyzkoušení chuti a jakosti ukrajinského piva. Já s Filipem jsme navštívili moji sestřenicí Tamaru, která v Dubně se svou rodinou bydlí. Když jsme přicházeli k jejich domku, vítala nás její vnučka Jana, která teď žije u své tety v Plzni a které jsem v loňském roce pomáhal získat český původ, aby mohla dostat české občanství a u nás studovat. Tamara nás pohostila dobrým borščem. Chvilí jsme si povídali, prohlíželi fotografie a vyřizovali pozdravy. Jana se nabídla, že nás provede městem a ukáže nám památky města Dubna. Rozloučili jsme se s Tamarou a odešli spolu s Janou na prohlídku města. Po návštěvě místního hradu jsme se snažili najít mého bratrance Josefa, Standu a Mildu. Po 17:00 hodině jsme byli úspěšní. V místní restauraci vyzkoušeli několik druhů piv, ale nedovedli říct, které bylo nejlepší. V podvečer, po večeři v místním hotelu Dubno, byl naplánován odjezd do Rovna. Při příjezdu do města, jsme nejprve zastavili u pomníku, kde bylo velitelství československé Svobodovy armády. Zde narukovala většina z deseti tisíc volyňských Čechů a snad zde narukoval určitě i můj otec a tři strýcové. Dva z nich, Václav Loukota a Alexandr Rudolf, přišli u Dukly o život, strýc Václav Rudolf a můj otec byli těžce raněni. Na tomto pomníku jsou jména těch, kteří zde

byli při náletu na místní nádraží zabiti. Položili jsme zde věnec a zazpívali hymnu, při jejím zpěvu mně vzpomínky, o kterých otec vyprávěl, vehnaly slzy do očí. Po této pietní akci naše kroky zamířili do místního hotelu Mir, místa našeho druhého noclehu.

Třetí den zájezdu měla být návštěva Kyjeva, na kterou jsme se moc těšili. Ráno po snídani dostal Mirek Nerad zprávu, ať do Kyjeva nejezdíme, protože tam probíhají nějaké demonstrace. Musel se zvolit náhradní program. Bylo rozhodnuto, že se pojedje na prohlídku Počájevské Lávy, což je obrovský komplex církevních budov, něco jako obrovský klášter. Tyto objekty v Počájevu patří Moskevskému patriarchátu Ruské pravoslavné církve. Odpolední zpáteční cesta do Rovna byla zpestřena zastávkou u pramene sv. Anny. Je to pramen, kde voda v zimě i v létě, již řadu let vyvěrá ze země ve stejné teplotě + 4°C. Ponořením do této vody byli údajně někteří poutníci uzdraveni. Místní věřící to berou jako zázračný úkaz. Pramen byl vysvěcen a dnes se v jeho blízkosti staví velký chrám a řada církevních objektů, patřících Kijevskému patriarchátu Ukrajinské pravoslavné církve. Od doby, kdy se Ukrajina osamostatnila od Ruska, chce se také Ukrajinská pravoslavná církev osamostatnit od Ruské pravoslavné církve. Po prohlídce těchto objektů někteří naši spolucestovatelé neodolali a také se do bazénu s touto posvěcenou vodou ponořili. Během zbytku zájezdu jsme však na nich žádné zázraky nepozorovali, snad až budou doma. Po ochutnání této zázračné vody ze zdejší studny následoval návrat do Rovna, kde byl už volný program a každý měl možnost si prohlédnout část města podle svého zájmu.

Cílem čtvrtého dne byla návštěva města Luck, kam se většina z nás těšila, protože v jeho okolí se nacházejí vesnice, odkud pocházeli naši rodiče a prarodiče. Po příjezdu do Lucka jsme se na tato místa rozjeli. Já jsem byl telefonicky domluven s mojí příbuznou Olenou Bubelou, která za námi do hotelu Ukrajina přišla a po ubytování jsme spolu s Filipem odjeli maršrutkou, tj. zdejším minibusem, na periferii města Luck, kde je velká nemocnice nazvaná „Volyňská oblastní nemocnice vojenských veteránů“. Protože těch vojenských veteránů už moc není, slouží tato nemocnice, podobně jako u nás LDN, starým nemocným lidem. Zde jsme se setkali s tetou Oleny Bubely a taky příbuznou s našimi rodinami Loukotů a Komárků z Kopče. Bylo to velmi hezké, až dojemné setkání. Když jsem slyšel, jak tato devadesátiletá babička mluví nádherně česky, byl jsem až dojat. Zeptal jsem se jí: „Jak to, že tak krásně mluvíte česky?“ Ona odpověděla: „Celé roky jsme doma mluvili česky.“ Dále jsem se ptal: „Proč jste s ostatními nejeli do Čech?“ Ona odpověděla: „Tatínek nechtěl.“ „Proč nechtěl?“ „Protože jsme měli pole a tatínek měl dílnu. Myslel si, že bude hospodařit a do Čech na německé usedlosti nechtěl.“ Po válce, když Ukrajinu obsadili Rusi a Češi se vrátili domů do Čech, chtěli jejich tatínka, právě proto, že měl to pole a dílnu, vyvézt jako kulaka na Sibiř. Byl to však odborník, schopný v kolchoze opravit všechny stroje. A jelikož za něj neměli náhradu, na Sibiř ho nakonec nevyvezli. Tak zůstala na Volyni celá jejich rodina a celé roky zde živořili. S touto milou babičkou jsme strávili v rozhovoru asi hodinu. Po rozloučení jsme spolu s Olenou jeli na opačný konec Lucka, kde jsme navštívili městský hřbitov a poklonili se památce padlých na východě Ukrajiny. Můj bratranec Josef spolu s bratrancem Standou a kamarádem Mildou jeli do rodiště jejich matek (rodiny Houšků), na Krupu. Podle staré fotografie našli dům, odkud jejich matky pocházely. V podvečer jsme se v Lucku setkali s druhým zájezdem Volyňských Čechů, který vedla Dáša Martínková. Společně jsme povečeřeli a potom naše příbuzenská skupina zakončila den v místní vyhlášené pivnici.

Po snídani byl pátého dne na programu Malín, kam jsme po snídani odjeli. Čekalo nás tam pietní shromáždění k 75. výročí vypálení Českého Malína, které bylo zahájeno pravoslavnou bohoslužbou a poté projevy ukrajinských a českých představitelů. Těto akce se kromě nás, Volyňských Čechů, účastníků zájezdu a místních ukrajinských obyvatel zúčastnila také delegace z Prahy v čele se zástupcem senátu, spolu s vojenským historikem pl. Stehlíkem a vojenskými veterány. Za Ukrajinu se zúčastnili místní politici. Po skončení tohoto shromáždění byla pietní vzpomínka zakončena na hřbitově v Českém Malíně. Poté následoval společný oběd v sále nedalekém Ostrožci. Bylo zde možno pohovořit s místními, především mladými lidmi. Všichni mluvili česky. Seznámili jsme se také s jejich učitelkami češtiny. Pozdě odpoledne byl naplánován návrat do Lucka, kde jsem předal vedoucím místního Českého spolku české knížky pro děti. Čekal nás tam náš známý z loňského zájezdu Sláva Veselák, aby mě, Josefa, Standu a Mildu zavezl do Kopče, nynějšího Novokotovska, rodiště našich otců a také Josefa. Společně projíždíme celou vesnicí. Znovu po roce se setkáváme se dvěma babičkami, sestrami, jež si ještě pamatovaly naše prarodiče. Při rozhovoru jsme se dozvěděli, že jsou pereselenky, tj. násilně přesídlení Ukrajinci z polského území na Ukrajinu. Než odjeli Volyňští Češi do Čech, bydleli spolu s nimi v jejich rodinách a moc pěkně o Češích mluvily. Rozloučili jsme se a Sláva nás zavezl do domku svých rodičů. Doma byl jenom otec, pan Veselák. Ukázal nám jejich skromné bydlení i malou záhumenku, kde pěstoval brambory a zeleninu pro vlastní potřebu. Po přípitku sklenkou vína z vlastní sklizně jsme se s panem Veselákem rozloučili a odjeli na prohlídku zbytku vesnice. Sláva nám ukázal některé domy, které tu po Češích ještě zůstaly a v některých se stále bydlí. Pro mého bratrance Josefa byla tato cesta do Kopče velkým zážitkem. Sláva mu ukázal, kde stála škola, kam chodil do první třídy. Ukázal mu místa, kde bydleli jeho příbuzní a kde se s Kopčí loučil, když odjížděli do Čech. Navečer jsme se s Kopčí rozloučili a vrátili do Lucka. Krásný den plný zážitků byl zakončen v kanceláři firmy Slávy Veseláka.

Šestý den po snídani byl připraven autobus k odjezdu. Náš pobyt na Volyni se chýlil ke konci. Zbyla ještě chvilka na nákup dárků v nedalekém marketu. Před odjezdem se s námi přišli rozloučit naši ukrajínští přátelé, následovalo nezbytné fotografování a pak už směr Zborov, kde jsme u památníku padlých Čechoslováků za 1. světové války, položili věnec a společně zazpívali hymnu. Poté vedla naše cesta do Lvova, kam jsme odpoledne dorazili. Byla zde domluvená asi tříhodinová prohlídka centra města, kterou si mohl zorganizovat každý podle svých představ. Navečer jsme odjeli ze Lvova směr ukrajinsko-polská hranice. Poslední noc, stejně jako první, jsme strávili ve městě Sudová Višňa, v místním hotelu Miráž.

Sedmý den ráno po snídani jsme vyrazili ke státní hranici. Odbavení na ukrajinské celnici proběhlo celkem hladce. Horší to bylo na polské straně. Zde nás kontrolovali téměř 3 hodiny. Konečně byla kontrola za námi a my mohli pokračovat na cestě do naší české vlasti. Asi v 16.30 hod. nás autobus dovezl opět na sjezd z dálnice u obce Mankovice. Zde spolu s Filipem, po rozloučení s ostatními účastníky zájezdu, vystupujeme. Po sedmi dnech opět doma v naší krásné zemi.

Jaroslav Loukota